

QUESTIONVM SVPER EXODVM

Goperati sunt manu dicitur ut Moses fauillam spar-
gat in cœlum de fornace, & hanc ambo sumere iu-
bentur: sed ille spargere non in terram sed in cœlum,
tanquam Aaron qui datus erat ad populum, terram
percutere debet, vel in terram, sive in aquam ma-
num extenderet: Moses vero, de quo dicitur est, Erit
tibi in ijs quæ ad deum, in cœlum iubetur fauillam
spargere. Quid duo illa superiora signa, vbi nec Moy-
ses nec Aaron manu aliquid operantur? Quid sibi

XXXII. vult ista diueritas? Neque enim nihil. Et pro-
pter hoc ipsum conseruatis es, vt ostendam in te vir-
tutem meam, & vt annuncietur nomen meum in uni-
uersa terra. Hæc scripturæ verba & Apostolus po-
sit, cum in eodem loco perdifficili versaretur. Ibi

Roma. 9. autem & hoc ait, Si autem volens deus offendere
iram, & demonstrare patientiam suam, attulit in mul-
ta patientia vasa iræ: parcendo vtique ijs, quos ma-
los futuros esse præcicerat, quas vasa dicit perfecta
in perditionem: Et vt notas, inquit, faceret duitias
gloriarum suis in vasa misericordia. Vnde vasorum mi-

Psal. 58. sericordia vox est in Psalmis, Deus meus misericor-
dia eius præueniet me: deus meus demonstrauit mihi
inimicis meis. Nouis ergo deus bene vti malis, in

Hibibus tamen humanam naturam non ad malitiam
creat, sed eos perfert patienter quoque scit oportet
remonstranter, sed vtendit eis ad admonitionem vel
exercitationem bonorum. Ecce enim vt annunciat
nomen dei in vniuersa terra, vasis misericordia
vtique prodest. Ad eorum itaque utilitatem Pharaon
seruatus est, sicut & scriptura testatur, & exitus docet.

XXXIII. Quid est quod mandauit deus Pharaoni, cum
Exodi. 9. se facturum magnam grandinem minaretur, vt festi-
net congregare pecora sua, & quæcumque illi esent
in campo, ne grande intereant. Hoc enim non tam
indignanter quam misericorditer videtur admone-
re. Sed hoc non facit quæstionem, quod deus etiam
iracides temperat poenam: Illud est quod merito mo-
uet, quibus nunc pecoribus consularit si omnia mor-
tua fuerint plaga superiore, vbi scriptum est, quod
discrevit deus inter pecora Hebreorum & Egyptio-
rum, ita vt illic nullum moreretur, omnia vero Egyp-
tiorum pecora morerentur. An eo soluit ea quæstio
quod prædixerat ea moritura que in campo fuissent,
vt haec accipiantur omnia: intelligantur autem eu-
sisse que in dominis erant, que potuerunt etiam a
dubitatisbus colligi & in domo teneri, ne forte ve-
rum esset quod Moses dominum facturum esse præ-

Idixerat: & ex his esse in campis iterum poterat quæ
modo admetton congregari in domos ne grande
pereant. Maxime quia sequitur scriptura & dicit,
Qui timuit verbum domini seruorum Pharaonis,
congregauit pecora sua in domos: qui autem non in-
tendit mente in verbum domini, dimisit pecora sua
in campo. Hoc ergo fieri potuit, quando etiam mor-
tent pecorum minatus est deus, quanquam id scri-
ptura facuerit.

XXXIV. Et dixit dominus ad Moy-
sen, Extende manum tuam in cœlum & erit grande
in omni terra Egypti. Ecce iterum Moses non in
terram, sed in cœlum manum iubetur extendere, sicut

XXXV. superius de fauilla. Cum fragore cœli, qui
vehemens erat in grande, Pharaon teritus, rogaret
Moysem vt oraret pro illo confitenti iniquitatem su-
am & populi sui: Moses ei dixit, Et tu & seru tu scio
quod nondum timet dominum. Qualem timorem
quærebatur, cui timor iste nondum erat ei domini ti-
mor? Facile est enim peccatum timere, sed non hoc est
deum timere, illo scilicet domini timore pietatis,

Gen. 31. quem cõmemorat Iacob, vbi dicit, Nisi deus patris
mei Abraham & timor Isac adficeret mihi, nunc me
XXXVI. inanem dimisiles. Dominus inquit ad Moy-
Exod. 10. sen, Intra ad Pharaonem, ego em grauauit cor eius
& seruorum eius vt ordine superuenient signa mea

hæc super eos: tāquam opus habeat deus cuiusquam K
malitia. Sed sic intelligendum est, ac si diceret, Ego
enim patiens fui super eum & seruos eius, vt non eos
auferrem, vt ordine superuenient signa mea super
eos. Quia cum patientia dei oblationis fiebat ma-
lus animus, ideo pro eo quod est, patiens fui, dicitur,
grauauit cor eius.

Et non est reliqua locusta **XXXVII**

vna in omni terra Egypti, & induravit dominus cor
Pharaonis. Beneficium certe dei commemoravit
scriptura quo abfuit locustas: & secuta, dixit indus-
rasse dominum cor Pharaonis, beneficio vtique suo
& patientia sua, qua illa fiebat obstinatio dum ei par-
ceretur, sicut omnia mala corda hominum patientia
dei male vtendo durescant. Tertio dicitur **XXXVIII**
ad Moysem, Extende manum tuam in cœlum: vt fie-
ret etiam plaga tenebrarum. Nunquam autem di-
ctum est ad fratrem eius Aaron vt extenderet ma-
num in cœlum. Quod ergo dictum est ad Moysem,
extende manum tuam super terram Egypti, & ascen-
dat locusta super terram: credo id significari, etiam
minus posse qui plus potest, non autem continuo cui
minora conceduntur posse maiora. Deus ad **XXXIX**
Moysem dicit, Loquere ergo secreto in aures populi,
vt petat vnuquisque à proximo, & mulier à proxima
vafa aurea & argentea & vestem. Non hinc quisque **L**
sumendum exemplum putare debet ad expoliandum
isto modo proximum. Hoc enim deus iussit qui
nouerat quid quemque pati oporteret, nec Israëlitæ
furtum fecerunt, sed deo iubenti ministerium præ-
buerunt. Quemadmodum cum minister iudicis oc-
cidit eum quem iudex iussit occidi, profecto si d' spon-
te faciat, homicida est, etiam si eum occidat quem
scit occidi a iudice debuisse. Est etiam ista nonnulla
quæstio. Si seorsum habitabant Hebrei in terra
Geffen, vbi nec plagæ fiebant quibus regnum Pha-
raonis affligebatur, quomodo quisque petit à proxi-
mo vel à proxima aurum, argentum, & vestem, præ-
sertim quia vbi primum hoc mandatur per Moysem,
sic positum est, & mulier à vicina sua & concellaria
vel concellanea, si ita dicendum est, vel cohabitatrix
sua. Vnde intelligendum est etiam in terra Geffen
non solos Hebreos habitasse, sed eis aliquos Egyp-
tios in illa terra cohabitatores fuisse, ad quos po-
tuerunt merito Hebreorum etiam illa diuina bene-
ficia peruenire, vt hinc eos & diligenter iudicem Egyp-
tij cohabitatores, ac quod petebant facile conno-
clarent: nec tamen deus iudicauit ita illos alienos fu-
isse ab iniurijs & cōtritionibus quas populus dei per-
tulit, vt nec isto damno ferirentur qui plagi illis
propterea quod terra illi parebatur percussi non
erant.

Dixit autem dominus ad Moysem, **XL.**

Nō exaudiet vos Pharaon, vt multiplicem signa mea
& portenta mea in terra Egypti tanquam opus fue-
rit eius inobedientia vt signa illa multiplicarentur,
quæ vtulter fiebant ad terrendum populum dei, atq;
ipsa discretione ad piatem in formandum. Sed hoc
de fuit, malitia cordis illius bene vtentis, non Pha-
raonis, de patientia male abutentis.

Quæ **XLI.**
autem superauerint ab eo in mane igni concre-
bitis. Quæreri potest quomodo aliquid superauit cum
hoc præmoniti fuerint, vt si domus non haberet con-
sumendo pecori idoneam multitudinem, vicini af-
sumantur. Sed intelligitur quoniam dictum est, Os
non conteretis ab eo: remansura vtique fuisse ossa
quæ igni cremarentur.

Agnus perfectus **XLII.**
masculus anniculus erit vobis. Mouere potest ista lo-
cuto, quasi agnus possit esse non masculus, nescien-
tem qua necessitate ita sit translatum. Ovis enim
transferri debuit, quia Græcus πόλεων habet: sed
πόλεων in Græca lingua generis neutri est, & po-
tuerunt quæ sequuntur omnia conuenire, tanquam si
diceret, pecus perfectum masculum anniculum erit
vobis.